

KI

DP

Warszawa, 19 czerwca 2026 r.

Mirosław MICHNA
Przewodniczący
Krajowej Rady Doradców Podatkowych

Szanowny Pan
Andrzej DOMAŃSKI
Minister Finansów i Gospodarki

Szanowny Panie Ministrze,

przekazujemy opinię Krajowej Rady Doradców Podatkowych dotyczącą projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (UDER110, projekt z dn. 24 kwietnia 2026 r.).

Z poważaniem,

KI

DP

Mirosław Michna

Przewodniczący Krajowej
Rady Doradców
Podatkowych

Załącznik:

1. Opinia Krajowej Rady Doradców Podatkowych w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (UDER110, projekt z dn. 24 kwietnia 2026 r.).
2. Tabela z uwagami Krajowej Rady Doradców Podatkowych w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (UDER110, projekt z dn. 24 kwietnia 2026 r.).

**OPINIA
KRAJOWEJ RADY DORADCÓW PODATKOWYCH
W ZAKRESIE PROJEKTU USTAWY
O ZMIANIE USTAWY – ORDYNACJA PODATKOWA
ORAZ USTAWY O KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
(UDER110, PROJEKT Z DN. 24 KWIETNIA 2026 R.)**

WPROWADZENIE

Opinia została sporządzona w odniesieniu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (UDER110, projekt z dn. 24 kwietnia 2026 r.). Zgodnie z uzasadnieniem: „Projekt wprowadza do polskiego prawa podatkowego nową instytucję – ugodę podatkową. Nadrzędnym celem tego zabiegu jest dążenie do ograniczenia liczby i długości sporów podatkowych towarzyszących stosowaniu prawa podatkowego w Polsce poprzez zapobieganie ich powstawaniu oraz umożliwienie ich wcześniejszego rozwiązywania w warunkach porozumienia stron. Instytucje tego typu są na świecie zaliczane do grona instrumentów alternatywnego rozwiązywania sporów (*alternative dispute resolution*, „ADR”)”.

Krajowa Rada Doradców Podatkowych przedstawia niniejszą opinię w przekonaniu, że projektowana nowelizacja może stać się istotnym elementem dalszej modernizacji Ordynacji podatkowej oraz wzmocnienia bardziej partnerskiego modelu relacji pomiędzy podatnikiem a administracją skarbową. Celem przedstawionych uwag nie jest zakwestionowanie kierunku przyjętego przez projektodawcę, lecz wskazanie rozwiązań, które mogłyby zwiększyć skuteczność, przejrzystość i praktyczną użyteczność projektowanej instytucji ugody podatkowej. W ocenie KRDP dalsze dopracowanie tej regulacji może przyczynić się do lepszego urzeczywistnienia zasad zaufania, proporcjonalności i dobrej administracji w postępowaniu podatkowym.

Projektowana instytucja ugody podatkowej zasługuje na pozytywną ocenę jako rozwiązanie ukierunkowane na rozwój bardziej dialogicznych i efektywnych form prowadzenia postępowań podatkowych. KRDP dostrzega w tym projekcie istotny krok w kierunku

wzmacniania instrumentów pozwalających na wcześniejsze i bardziej przewidywalne zakończenie sporów podatkowych, a także budowania relacji pomiędzy podatnikiem a administracją skarbową w większym stopniu opartych na współdziałaniu. Na aprobatę zasługuje również odwołanie się w uzasadnieniu projektu do dorobku nauki oraz doświadczeń praktycznych środowiska doradców podatkowych, w tym działalności Centrum Arbitrażu i Mediacji Krajowej Izby Doradców Podatkowych, co potwierdza, że potrzeba rozwijania rozwiązań konsensualnych w prawie podatkowym jest od lat obecna zarówno w doktrynie, jak i w praktyce stosowania prawa. Powyższa, co do zasady pozytywna ocena kierunku nie usuwa jednak zasadniczych zastrzeżeń co do tego, czy projektowana instytucja w obecnym kształcie będzie w stanie realnie pełnić funkcję alternatywnej metody rozwiązywania sporów. Zastrzeżenia te — wraz ze wskazaniem nieściśłości samego projektu oraz jego uzasadnienia — KRDP przedstawia w dalszej części opinii oraz w szczegółowych uwagach do poszczególnych przepisów.

Projekt stanowi istotny etap prac nad modernizacją Ordynacji podatkowej oraz nad wzmocnieniem rozwiązań służących efektywności postępowania i przewidywalności stosowania prawa, a sam jego kierunek zasługuje na poparcie. KRDP zwraca jednak uwagę, że w obecnym kształcie projekt nie zapewnia jeszcze warunków, w których nowa instytucja mogłaby rzeczywiście zrealizować deklarowane cele. Przeciwnie — szereg przyjętych rozwiązań, w szczególności rozległy zakres uznania organu, brak udziału bezstronnego mediatora, brak ochrony informacji ujawnianych w toku uzgodnień oraz niezaskarżalność odmowy zawarcia ugody, rodzi realne ryzyko, że ugoda podatkowa pozostanie instrumentem o charakterze pozornym, stosowanym wyjątkowo i wybiórczo. Przedstawione poniżej uwagi zmierzają do usunięcia tego ryzyka.

Projektowana ugoda podatkowa w obecnym kształcie nie realizuje modelu alternatywnego rozwiązywania sporów (ADR) w jego klasycznym rozumieniu. Konstrukcja przepisów oraz zakres dopuszczalnych uzgodnień wskazują, że rozwiązanie pozostaje w istocie osadzone w ramach tradycyjnego postępowania podatkowego, w którym cały ciężar decyzyjny spoczywa po stronie organu będącego jednocześnie stroną sporu. Projekt ugody jest sporządzany przez organ (art. 20zzk), a wnioskodawcy pozostaje jego przyjęcie albo

odrzucenie, bez realnej możliwości negocjowania treści. Zawarcie ugody pozostaje przy tym w sferze uznania administracyjnego, a odmowa następuje w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie (art. 20zzj), przy jednoczesnym zniesieniu kognicji sądów administracyjnych w sprawach ugody (art. 20zzu). W połączeniu z nieostrymi przesłankami „interesu publicznego” oraz „korzyści dla Skarbu Państwa” (art. 20zzf § 2) tworzy to obszar szerokiej uznaniowości pozbawiony zarówno kontroli instancyjnej, jak i sądowej, co pozostaje w napięciu z deklarowanym w uzasadnieniu celem przewidywalności oraz „równego i nieograniczonego” dostępu do ugody. W ocenie KRDP okoliczności te wymagają — a nie jedynie uzasadniają rozważenie — istotnego przebudowania projektowanej instytucji, tak aby mogła ona rzeczywiście pełnić funkcję instrumentu dialogu, a nie wyłącznie sformalizowanej alternatywy dla rozstrzygnięcia władczego. W obecnym modelu projekt nie przewiduje udziału niezależnej osoby trzeciej wspierającej strony w procesie dochodzenia do porozumienia, takiej jak bezstronny mediator lub koncyliator. Z punktu widzenia KRDP jest to element wart ponownego rozważenia, ponieważ zarówno mediacja administracyjna uregulowana w Kodeksie postępowania administracyjnego, jak i wcześniejsze propozycje Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego oraz rozwiązania wypracowane w ramach Centrum Arbitrażu i Mediacji Krajowej Izby Doradców Podatkowych opierały się właśnie na udziale neutralnego uczestnika postępowania, wspierającego strony w wypracowaniu rozwiązania zgodnego z prawem i akceptowalnego z perspektywy praktyki jego stosowania. Mimo że uzasadnienie oraz ocena skutków regulacji wielokrotnie odwołują się do mediacji, koncyliacji i dorobku alternatywnych metod rozwiązywania sporów, projekt nie przewiduje udziału jakiegokolwiek niezależnej i bezstronnej osoby trzeciej (mediatora lub koncyliatora) wspierającej strony w dochodzeniu do porozumienia. Uzgodnienia toczą się zatem wyłącznie pomiędzy podatnikiem a organem, który pozostaje jego przeciwnikiem procesowym, a rolę „dialogu” pełni spotkanie uzgodnieniowe organizowane przez sam organ. Zachodzi tu zasadnicza niespójność między deklarowanym charakterem instytucji jako ADR a jej treścią normatywną. Zarówno mediacja administracyjna uregulowana w Kodeksie postępowania administracyjnego, jak i wcześniejsze propozycje Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego oraz rozwiązania wypracowane w ramach Centrum Arbitrażu i Mediacji Krajowej Izby Doradców Podatkowych opierały się na udziale neutralnego uczestnika

postępowania. KRDP uznaje uzupełnienie projektu o taki element za warunek, a nie jedynie postulat, rzeczywistego przybliżenia ugody do standardów ADR.

Odrębnego rozważenia wymaga praktyczna atrakcyjność oraz zakres zastosowania projektowanej ugody. Po pierwsze, projekt wyklucza z kręgu wnioskodawców podmioty, wobec których prowadzone jest już postępowanie egzekucyjne lub zabezpieczające (art. 20zzg), a samo złożenie wniosku o zawarcie ugody nie wstrzymuje biegu czynności organu; krąg realnych beneficjentów instytucji ulega więc istotnemu zawężeniu, a zachęta do korzystania z niej — osłabieniu. Po drugie, w ramach ugody nie jest dopuszczalne uzgadnianie wysokości zobowiązania, a realne negocjacje ograniczają się w istocie do sposobu wykonania zaległości (odroczenie terminu płatności albo rozłożenie na raty); rodzi to ryzyko, że ugoda będzie wykorzystywana przede wszystkim do restrukturyzacji spłaty już przesądzonych zaległości, a nie do rzeczywistego, wcześniejszego rozwiązywania sporów co do istnienia i wysokości zobowiązania. Po trzecie, projekt nie chroni informacji i dokumentów ujawnianych wyłącznie na potrzeby uzgodnień — w razie niezawarcia ugody mogą one zostać wykorzystane w dalszym postępowaniu, co dodatkowo zniechęca do otwartego dialogu. Bez rozszerzenia zakresu uzgodnień oraz wprowadzenia odpowiednich gwarancji procesowych projektowana regulacja grozi pozostaniem zmianą o charakterze pozornym.

W tym ujęciu projektowaną ugodę podatkową należy postrzegać przede wszystkim jako szczególny instrument konsensualnego zakończenia sprawy w ramach postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej. Rozwiązanie to tworzy ważną podstawę do rozwoju bardziej partnerskich form komunikacji między organem a podatnikiem, jednak dla pełniejszego zbliżenia go do standardów ADR sensu stricto zasadne byłoby dalsze rozwinięcie jego konstrukcji proceduralnej.

Z tych względów KRDP postuluje rozważenie dalszego rozwinięcia projektowanych rozwiązań poprzez włączenie do procedury zawierania ugody podatkowej wybranych elementów postępowania mediacyjnego, do których nawiązuje również sam projektodawca w uzasadnieniu oraz ocenie skutków regulacji. W szczególności zasadne wydaje się wykorzystanie doświadczeń i propozycji legislacyjnych wypracowanych przez Krajową Izbę Doradców Podatkowych oraz funkcjonujące przy niej Centrum Arbitrażu i Mediacji. Pozwoliłoby to wzmocnić praktyczny wymiar projektowanej instytucji i stworzyć bardziej

przejrzysty mechanizm dialogu pomiędzy podatnikiem a organem podatkowym, przy zachowaniu zgodności z zasadą legalizmu oraz interesem publicznym.

Z perspektywy KRDP zasadne byłoby w szczególności rozważenie następujących kierunków uzupełnienia projektowanych rozwiązań:

- umożliwienie skierowania sprawy do mediacji na zgodny wniosek podatnika i organu podatkowego, w szczególności w sytuacji, gdy w toku uzgadniania treści ugody ujawnią się istotne wątpliwości dotyczące stanu faktycznego lub oceny prawnej sprawy;
- ustanowienie listy mediatorów posiadających specjalistyczną wiedzę z zakresu prawa podatkowego, w tym z wykorzystaniem doświadczeń mediatorów – doradców podatkowych wpisanych na listę prowadzoną przez Centrum Arbitrażu i Mediacji Krajowej Izby Doradców Podatkowych;
- zapewnienie poufności mediacji w sposób odpowiadający standardom przewidzianym w dotychczasowych propozycjach nowelizacji Ordynacji podatkowej oraz właściwym dla postępowań mediacyjnych;
- wprowadzenie możliwości uwzględniania ustaleń mediacyjnych w treści ugody podatkowej;
- stworzenie gwarancji procesowych zapewniających, że udział w mediacji nie będzie prowadził do pogorszenia sytuacji podatnika.

Alternatywnie można rozważyć odpowiednie zastosowanie do postępowania w sprawie zawarcia ugody podatkowej wybranych przepisów działu II rozdziału 5a Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczących mediacji administracyjnej. Rozwiązanie takie pozwoliłoby wykorzystać funkcjonujący już model mediacji w administracji publicznej, bez konieczności konstruowania w pełni autonomicznej procedury, a zarazem mogłoby zwiększyć przejrzystość i operacyjność projektowanych regulacji. Kierunek ten pozostawałby również zgodny z europejskimi standardami dobrej administracji oraz z dążeniem do budowania bardziej partnerskich relacji pomiędzy organami a uczestnikami postępowania.

Obecny projekt tworzy ważną podstawę dla dalszego rozwoju instrumentów konsensualnych w prawie podatkowym. Z perspektywy KRDP jego uzupełnienie o rozwiązania wzmacniające element mediacyjny lub koncyliacyjny mogłoby jednak istotnie zwiększyć użyteczność

praktyczną projektowanej instytucji oraz przybliżyć ją do standardów właściwych dla nowoczesnych metod rozwiązywania sporów podatkowych.

Należy przy tym podkreślić, że powodzenie projektowanej instytucji ugody podatkowej będzie zależało nie tylko od jakości przyjętych rozwiązań legislacyjnych, lecz również od stworzenia warunków sprzyjających budowaniu zaufania podatnika do państwa i jego organów. Instrumenty konsensualne mogą funkcjonować efektywnie wyłącznie wtedy, gdy strony postrzegają procedurę jako rzetelną, przewidywalną i zapewniającą poszanowanie ich pozycji procesowej. Z perspektywy KRDP szczególnie istotne jest zatem zapewnienie transparentności procedury, bezstronności uczestniczących w niej osób oraz odpowiednich gwarancji procesowych ograniczających asymetrię pozycji między podatnikiem a organem podatkowym. Tylko wówczas udział w procedurze ugodowej będzie stanowił realną i bezpieczną ścieżkę zakończenia sprawy w sposób zgodny z prawem i interesem publicznym.

KRDP przedstawia niniejsze stanowisko w przekonaniu, że może ono stanowić konstruktywny wkład w dalsze prace legislacyjne nad projektowaną nowelizacją oraz służyć wypracowaniu rozwiązań, które w sposób trwały wzmocnią funkcjonalność Ordynacji podatkowej, jakość postępowania podatkowego oraz standard relacji pomiędzy podatnikiem a administracją skarbową. KRDP wyraża zarazem oczekiwanie, że szczegółowe uwagi do poszczególnych przepisów projektu zostaną rozważone na dalszym etapie prac legislacyjnych, oraz deklaruje gotowość samorządu doradców podatkowych do współpracy przy wypracowaniu rozwiązań, które pozwolą uniknąć ryzyka pozorności projektowanej instytucji.

UWAGI KRAJOWEJ IZBY DORADCÓW PODATKOWYCH DO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY – ORDYNACJA PODATKOWA ORAZ USTAWY O KAS

(UDER110, projekt z dnia 24 kwietnia 2026 r.) — instytucja ugody podatkowej. Uwagi szczegółowe wraz z propozycjami brzmienia przepisów, zgłaszane w ramach konsultacji publicznych.

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
1	art. 20zżf § 1 (podmioty uprawnione — osoby trzecie)	Organ podatkowy może zawrzeć z podatnikiem lub płatnikiem, a także ich spadkobiercami, na ich wniosek, ugodę podatkową w sprawie zaległości podatkowej z tytułu zobowiązania podatkowego lub zobowiązania płatnika w podatkach, z wyłączeniem niepodatkowych należności budżetowych, stanowiących dochód budżetu państwa.	<p>Proponuje się objęcie ugodą osoby trzeciej ponoszącej odpowiedzialność za zaległości podatnika (dział III rozdz. 15 O.p.), w modelu dwuetapowym odpowiadającym logice ugody z podatnikiem:</p> <p>(a) do chwili poprzedzającej wydanie ostatecznej decyzji o odpowiedzialności (art. 108 § 1) — ugoda może obejmować uzgodnienie stanu faktycznego i wykładni prawa co do przesłanek odpowiedzialności osoby trzeciej (odtwórczo, na podstawie i w granicach prawa) oraz wynikający z nich zakres (wysokość) tej odpowiedzialności, a także sposób jej wykonania;</p> <p>(b) po wydaniu ostatecznej decyzji o odpowiedzialności — ugoda może obejmować wyłącznie sposób wykonania (odroczenie, raty).</p> <p>Nie podlega uzgodnieniu wysokość pierwotnego zobowiązania podatkowego podatnika (zasada powszechności opodatkowania).</p> <p>Proponowane brzmienie § 1: „Organ podatkowy może zawrzeć z podatnikiem, płatnikiem, ich spadkobiercami oraz osobą trzecią ponoszącą odpowiedzialność za zaległości podatkowe</p>	<p>Cel projektu — ograniczenie liczby i długości sporów podatkowych — przemawia wprost za objęciem ugodą osób trzecich. Spory o odpowiedzialność osób trzecich (art. 107–119, w tym odpowiedzialność członków zarządu z art. 116) należą do najliczniejszych, najdłuższych i najbardziej kosztownych: poprzedza je postępowanie wobec spółki i bezskuteczna egzekucja, a następnie wieloletni spór o samą odpowiedzialność, nierzadko kończący się przed sądami administracyjnymi. Wyłączenie tej kategorii pozbawia instytucję zastosowania dokładnie tam, gdzie potencjał skrócenia sporu i odciążenia organów jest największy.</p> <p>Najpoważniejsze z tych sporów dotyczą przesłanek odpowiedzialności (np. okresu pełnienia funkcji, momentu powstania stanu niewypłacalności, bezskuteczności egzekucji wobec spółki, przesłanek egzoneracyjnych z art. 116 § 1) — a więc okoliczności faktycznych i ich oceny prawnej, nie zaś wysokości pierwotnego podatku. Są to kwestie z natury nadające się do uzgodnienia w trybie</p>

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
			<p>podatnika, na ich wniosek, ugodę podatkową w sprawie zaległości podatkowej z tytułu zobowiązania podatkowego, należności płatnika albo należności objętej odpowiedzialnością osoby trzeciej, w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, z wyłączeniem niepodatkowych należności budżetowych.”</p> <p>Wymaga to skorelowania art. 20zzf § 3 i art. 20zzg (cezura decyzji konstytucyjnej), art. 20zzh § 2, art. 20zzo § 4, art. 20zpz § 3 oraz przepisów o pomocy publicznej i zaświadczeniach.</p>	<p>odtwórczym, identycznie jak w ugodzie z podatnikiem.</p> <p>Argumenty projektodawcy przeciw objęciu osób trzecich nie są przekonujące. Po pierwsze, konstytucyjny charakter decyzji z art. 108 nie stoi temu na przeszkodzie — uгода nie zastępuje decyzji ani nie tworzy zobowiązania, lecz (tak jak wobec podatnika) ustala fakty i wykładnię stanowiące podstawę jej wydania; decyzja zostaje następnie wydana zgodnie z tymi ustaleniami i w granicach prawa. Po drugie, teza, że osoby trzecie „nie mają wpływu na charakterystykę zobowiązania”, myli dwie płaszczyzny: osoba trzecia rzeczywiście nie kształtuje pierwotnego zobowiązania spółki, ale kształtuje — i powinna móc wykazywać — okoliczności własnej, pochodnej i subsydiarnej odpowiedzialności, które są właściwym przedmiotem uzgodnień.</p> <p>Za włączeniem przemawia także spójność systemowa. Spadkobiercy, których projekt ugodą obejmuje, również odpowiadają za cudze (przejęte) zobowiązanie; brak racjonalnego powodu, by odmiennie traktować osoby trzecie o analogicznym, wtórnym charakterze odpowiedzialności. Co więcej, w równoległe procedowanych projektach (m.in. UC138) zakres osobistej odpowiedzialności osób zarządzających jest rozszerzany — jednoczesne pozbawianie ich</p>

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
				<p>dostępu do polubownej ścieżki zakończenia sporu byłoby systemowo niespójne i trudne do pogodzenia z zasadą zaufania do organów. Proponowany model dwuetapowy nie narusza przy tym żadnego z dóbr chronionych przez projektodawcę: wysokość pierwotnego zobowiązania pozostaje nienegocjowalna (zasada powszechności opodatkowania), wydanie ostatecznej decyzji konstytutywnej stanowi cezurę zamykającą etap uzgadniania przesłanek, a po jej uprawomocnieniu przedmiotem ugody pozostaje już wyłącznie sposób wykonania. Skarb Państwa nie traci zatem żadnej gwarancji, a zyskuje realne narzędzie szybszego i pewniejszego zakończenia jednej z najtrudniejszych kategorii spraw.</p>
2	art. 20zzf § 2 (przesłanki zawarcia)	Ugoda podatkowa jest zawierana w interesie publicznym, jeżeli jej zawarcie: 1) może zapobiec powstaniu sporu podatkowego i przynieść Skarbowi Państwa skutki korzystniejsze niż prawdopodobny wynik działań organów podatkowych, a w szczególności może ograniczyć koszty poboru podatku, oraz 2) pozostaje w zgodzie z zasadami współżycia społecznego.	<p>Proponuje się rezygnację z przesłanki „interesu publicznego” oraz z warunku wykazywania korzyści fiskalnej i zastąpienie ich szeroką klauzulą dopuszczalności, wzorowaną na art. 114 Kodeksu postępowania administracyjnego.</p> <p>Proponowane brzmienie § 2: „Ugodę podatkową można zawrzeć, jeżeli charakter sprawy na to pozwala i nie sprzeciwiają się temu przepisy szczególne.”</p> <p>Pozostałe granice ugody (zakaz uzgadniania wysokości zobowiązania, wyłączenia z art. 20zzg,</p>	<p>Obecne przesłanki — wymóg działania „w interesie publicznym” oraz wykazania korzyści fiskalnej przewyższającej prawdopodobny wynik dalszego postępowania — przenoszą ciężar oceny na uznanie organu i zarazem istotnie zawężają zakres instytucji. Wymagają one od organu każdorazowego rachunku ekonomiczno-fiskalnego (porównania skutków ugody z prawdopodobnym wynikiem postępowania, z uwzględnieniem realności i kosztu egzekucji oraz sytuacji majątkowej podatnika), co w praktyce ogranicza ugodę do sytuacji zagrożonej ściągalności, a przy</p>

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
			zasada legalizmu) wynikają z odrębnych przepisów i pozostają w mocy.	niejednolitej wykładni przepisów zniechęca organ do jej zawierania. Dla zapewnienia ugodzie realnego, szerokiego zastosowania zasadne jest oparcie przesłanki dopuszczalności na sprawdzonym wzorcu art. 114 Kodeksu postępowania administracyjnego — klauzuli pozwalającej na ugodę zawsze, gdy charakter sprawy na to pozwala i nie sprzeciwiają się temu przepisy szczególne. Rozwiązanie to nie znosi zabezpieczeń systemowych: nienegocjowalność wysokości zobowiązania (zasada powszechności opodatkowania), katalog wyłączeń z art. 20zzg oraz zasada legalizmu pozostają w mocy, wyznaczając granice dopuszczalnych uzgodnień. Zmiana usuwa natomiast główną barierę praktyczną i czyni z ugody instrument o powszechnej, a nie wyjątkowej dostępności.
3	art. 20zzf § 3 (przedmiot ugody)	W ugodzie podatkowej strony uzgadniają wspólnie: 1) prawidłową wysokość zobowiązania na podstawie i w granicach przepisów prawa podatkowego oraz 2) odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę [...].	Proponuje się: (a) doprecyzowanie pkt 1, że uzgodnienie obejmuje prawidłową wysokość zobowiązania albo straty podatkowej, a w podatku od towarów i usług — także prawidłową wysokość nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu lub do odliczenia w następnych okresach rozliczeniowych, oraz — w zakresie zobowiązania płatnika — prawidłowość obliczenia, pobrania i wpłacenia podatku, w tym wysokość należności z tytułu podatku niepobranego albo pobranego, a niewpłaconego; (b) pozostawienie w pkt 2 jako	Projektowany przepis przesądza, że przedmiotem ugody jest zarówno wymiar zobowiązania (pkt 1), jak i sposób jego wykonania (pkt 2). Doprecyzowanie pkt 1 — przez wyraźne wskazanie, że uzgodnieniu podlega prawidłowa wysokość zobowiązania, a w podatku od towarów i usług także prawidłowa wysokość nadwyżki podatku naliczonego nad należnym — usuwa realną wątpliwość, czy ugoda może objąć rozliczenia, w których spór dotyczy nie kwoty podatku do

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
			<p>przedmiotu uzgodnień sposobu wykonania zaległości (odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty) — odrębne wskazywanie „terminu jednorazowego” jest zbędne, gdyż mieści się ono w pojęciu odroczenia terminu płatności.</p> <p>Proponowane brzmienie pkt 1: „prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego albo straty podatkowej, a w podatku od towarów i usług także prawidłową wysokość nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu lub do odliczenia w następnych okresach rozliczeniowych, oraz — w zakresie zobowiązania płatnika — prawidłowość obliczenia, pobrania i wpłacenia podatku, w tym wysokość należności z tytułu podatku niepobranego albo pobranego, a niewpłaconego, na podstawie i w granicach przepisów prawa podatkowego”.</p>	<p>zapłaty, lecz właśnie nadwyżki (zwrotu lub przeniesienia). Pominięcie tej kategorii wyłączyłoby z zakresu ugody znaczną część typowych sporów w VAT. Ujęcie straty podatkowej oraz rozliczeń płatnika jest konieczne dla spójności z zakresem projektowanej ugody bowiem spór podatkowy może dotyczyć nie tylko kwoty podatku do zapłaty, lecz także prawidłowej wysokości straty, która wpływa na rozliczenie zobowiązań w kolejnych okresach, jak również prawidłowego wykonania obowiązków płatnika, w tym obliczenia, pobrania i wpłacenia podatku oraz wysokości należności z tytułu podatku niepobranego albo pobranego, a niewpłaconego. Takie ujęcie koresponduje z art. 20zzf § 1 projektu, który obejmuje również zobowiązanie płatnika, oraz z konstrukcją decyzji, o której mowa w art. 30 § 4 Ordynacji podatkowej. Bez tego doprecyzowania powstaje wątpliwość, czy ugoda nie sprowadza się wyłącznie do sposobu płatności wynikającej z wydanej decyzji, bez możliwości ustalenia wielkości zobowiązania; proponowane brzmienie tę wątpliwość jednoznacznie usuwa, potwierdzając, że uzgodnieniu (odtwórczo, w granicach prawa) podlega także prawidłowy wymiar. W pkt 2 wystarczające jest wskazanie odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty; zapłata w jednym, oznaczonym</p>

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
				terminie mieści się w pojęciu odroczenia, a odrębne jej wymienianie wprowadzałyby zbędną kazuistykę. Należy przy tym zachować ograniczenia wynikające z przepisów o opodatkowaniu wyrównawczym.
4	art. 20zżf § 4 (pomoc publiczna)	Do ugody podatkowej zawieranej z wnioskodawcą prowadzącym działalność gospodarczą przepisy art. 67b stosuje się odpowiednio.	<p>Proponuje się doprecyzowanie, że odesłanie do art. 67b dotyczy wyłącznie skutków ugody objętych § 3 pkt 2 (sposób wykonania zaległości) i wyłącznie w zakresie zaległości związanych z działalnością gospodarczą wnioskodawcy.</p> <p>Proponowane brzmienie: „Do skutków ugody podatkowej zawieranej z wnioskodawcą prowadzącym działalność gospodarczą, w zakresie, w jakim skutki te dotyczą zaległości związanych z tą działalnością i mogą stanowić pomoc publiczną, przepisy art. 67b stosuje się odpowiednio.”</p>	Mechanizm pomocy publicznej (art. 67b — pomoc de minimis albo pomoc dopuszczalna) z natury wiąże się z korzyścią wynikającą z ulgi w wykonaniu zobowiązania (odroczenie, rozłożenie na raty), a nie z ustaleniem jego prawidłowej wysokości, które następuje na podstawie i w granicach prawa. Także uzasadnienie projektu odnosi kwestię pomocy publicznej do ulg w spłacie, nie zaś do wymiaru. Obecne, ogólne odesłanie do art. 67b („do ugody (...) stosuje się odpowiednio”) rodzi ryzyko, że całość ugody — w tym element wymiarowy — zostanie potraktowana jako pomoc publiczna, co bezpodstawnie skomplikowałoby procedurę i zniechęcałoby do jej stosowania. Doprecyzowanie, że art. 67b stosuje się wyłącznie do skutków objętych § 3 pkt 2 i wyłącznie w zakresie zaległości związanych z działalnością gospodarczą wnioskodawcy, usuwa tę wątpliwość, zachowując zarazem zgodność z prawem Unii Europejskiej o pomocy publicznej.

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
5	art. 20zzg pkt 1 (przesłanki negatywne)	Nie zawiera się ugody podatkowej, jeżeli [...]: a) wydano decyzję na podstawie art. 21 § 3 lub 4, art. 21a, art. 23 albo art. 30 § 4; b) toczy się postępowanie w sprawie ulg w spłacie zobowiązań lub udzielono ulg z art. 67a § 1 pkt 1 lub 2; c)–e) [...].	Proponuje się: (a) skreślenie lit. b w zakresie, w jakim wyklucza ona ugodę z samego powodu toczącego się postępowania o ulgę w spłacie (wystarczające jest zawieszenie tego postępowania na czas postępowania ugodowego); (b) ograniczenie objęcia ugodą spraw zakończonych decyzjami konstytutywnymi do uzgodnień dotyczących sposobu wykonania, bez uzgadniania przesłanek odpowiedzialności — spójnie z zakresem osób trzecich (art. 20zzf § 1).	Wyłączenie z pkt 1 lit. b sprawia, że samo równoległe prowadzenie postępowania o ulgę w spłacie (art. 67a) albo wcześniejsze udzielenie takiej ulgi blokuje ugodę — mimo że cel obu instytucji jest zbieżny, a jedyne realne ryzyko (podwójne rozstrzygnięcie o tej samej uldze) eliminuje zawieszenie postępowania ulgowego na czas postępowania ugodowego. Bezwzględne wyłączenie jest więc nieproporcjonalne i bez potrzeby zawęża krąg spraw objętych ugodą. Ograniczenie objęcia ugodą spraw zakończonych decyzjami konstytutywnymi do sposobu wykonania wynika z przyjętego (dwuetapowego) modelu odpowiedzialności osób trzecich: skoro uгода może obejmować sprawy, w których ma dopiero zapaść decyzja konstytutywna, to objęcie nią „spraw zakończonych decyzjami konstytutywnymi” należy ograniczyć do uzgodnień dotyczących sposobu wykonania — tak aby cezura było wydanie ostatecznej decyzji, a nie samo jej zaistnienie w sprawie. Uzgadnianie przesłanek odpowiedzialności pozostaje zatem możliwe przed wydaniem decyzji, a sposób wykonania — po niej.
6	art. 20zzg pkt 3 (decyzja z art. 21 § 3a)	Nie zawiera się ugody podatkowej, jeżeli: 3) zobowiązanie będące przedmiotem wniosku powstało w okresie rozliczeniowym, w	Proponuje się uchylenie tej przesłanki. W razie jej utrzymania — doprecyzowanie, że wyłączenie obejmuje wyłącznie sytuację, w której ustalenia decyzji z art. 21 § 3a mają istotny wpływ na	Przesłanka odwołuje się do decyzji wydanej na podstawie art. 21 § 3a (dotyczącej rozliczenia/korekty), nie wyjaśniając, dlaczego sam fakt jej wydania w danym okresie

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
		sprawie którego wydano decyzję na podstawie art. 21 § 3a.	wysokość zaległości objętej wnioskiem o zawarcie ugody.	rozliczeniowym ma wykluczać ugode co do zaległości objętej wnioskiem. W uzasadnieniu projektu brak czytelny motyw normatywny tego wyłączenia, a jego nieostrość rodzi ryzyko rozbieżnej praktyki i arbitralnego zawężania dostępu do ugody. Dlatego KIDP postuluje uchylenie przesłanki; gdyby jednak ustawodawca zdecydował się ją utrzymać, powinna ona obejmować wyłącznie sytuację, w której ustalenia decyzji z art. 21 § 3a rzeczywiście wpływają na wysokość zaległości będącej przedmiotem wniosku — tylko wówczas wyłączenie znajduje racjonalne uzasadnienie i nie narusza zasady proporcjonalności.
7	art. 20zzh § 2 pkt 1 (dokumentacja wniosku)	Wniosek o zawarcie ugody podatkowej zawiera: 1) propozycję ugody wraz z dokumentacją dotyczącą zobowiązania mającego być przedmiotem ugody, w szczególności wskazującą okres rozliczeniowy, jego wysokość oraz termin zapłaty.	Proponuje się dodanie zastrzeżenia, że do wniosku nie dołącza się dokumentów znajdujących się już w aktach sprawy prowadzonej przez organ właściwy, jeżeli wnioskodawca wskaże tę sprawę i organ.	Wymóg dołączania do wniosku pełnej dokumentacji zobowiązania jest zbędny w zakresie, w jakim dokumenty te znajdują się już w aktach sprawy prowadzonej przez organ właściwy (kontroli lub postępowania). Powielanie tych materiałów obciąża wnioskodawcę i organ, wydłuża procedurę i pozostaje w sprzeczności z deklarowanym, odformalizowanym charakterem postępowania ugodowego oraz z zasadą oficjalności gromadzenia dowodów. Wystarczające jest, by wnioskodawca wskazał sprawę i organ, w których dokumenty się znajdują. Rozwiązanie to jest spójne z prowadzeniem komunikacji za

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
				pośrednictwem e-Urzędu Skarbowego i ułatwia szybkie wszczęcie uzgodnień.
8	art. 20zzj § 2 (spotkania uzgodnieniowe)	W toku uzgodnień organ podatkowy może w szczególności: 1) wezwać wnioskodawcę do przedstawienia dodatkowych dokumentów [...]; 2) organizować spotkania uzgodnieniowe, przy czym ze spotkania sporządza się protokół doręczany wnioskodawcy.	Proponuje się zastąpienie uznaniowego „może organizować” obowiązkiem zorganizowania spotkania. Proponowane brzmienie § 2: „W toku uzgodnień organ podatkowy: 1) może w szczególności wezwać wnioskodawcę do przedstawienia dodatkowych dokumentów, materiałów lub informacji, jeżeli jest to niezbędne do oceny dopuszczalności lub treści ugody; 2) organizuje spotkanie uzgodnieniowe na wniosek strony albo z urzędu, przy czym ze spotkania uzgodnieniowego sporządza się protokół, który doręcza się wnioskodawcy.”	Pozostawienie organizacji spotkania uznaniu organu czyni tę gwarancję iluzoryczną — organ będący stroną sporu nie ma interesu w jej uruchamianiu. Obowiązek zorganizowania spotkania na wniosek strony (albo z urzędu) urzeczywistnia dialogiczny charakter ugody i równość pozycji procesowej, a protokół zapewnia transparentność uzgodnień.
9	art. 20zzj § 4–7 (nowe) (koncyliator)	Brak — propozycja KIDP. Projekt nie przewiduje udziału niezależnej, bezstronnej osoby trzeciej, mimo że uzasadnienie odwołuje się do mediacji i koncyliacji.	Proponuje się wprowadzenie instytucji koncyliatora przez dodanie art. 20zzj § 4–7 w brzmieniu: § 4. Na zgodny wniosek stron albo za zgodą wnioskodawcy organ podatkowy może prowadzić uzgodnienia z udziałem koncyliatora. § 5. Koncyliatorem może być osoba posiadająca wiedzę z zakresu prawa podatkowego, dająca rękojmię bezstronności i niezależności, niezatrudniona i niepełniąca służby w KAS, wyłaniana z listy prowadzonej przez Centrum Arbitrażu i Mediacji KIDP, która przed rozpoczęciem czynności składa oświadczenie o bezstronności, niezależności, braku powiązań ze stronami oraz o zachowaniu tajemnicy skarbowej.	Projektodawca w uzasadnieniu i ocenie skutków regulacji wielokrotnie powołuje się na mediację i koncyliację oraz na wzorce alternatywnego rozwiązywania sporów (m.in. rozwiązania litewskie, łotewskie i niderlandzkie), jednak w treści przepisów nie przewiduje udziału żadnej niezależnej, bezstronnej osoby trzeciej — uzgodnienia prowadzi wyłącznie organ będący zarazem stroną sporu. Powstaje zasadnicza niespójność między deklarowanym charakterem instytucji jako ADR a jej treścią normatywną; lukę tę dostrzegają również komentatorzy projektu, wskazując na „przewagę administracji nad podatnikiem”.

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
			<p>§ 6. Koncyliator wspiera strony w wyjaśnieniu spornych zagadnień; nie rozstrzyga sprawy i nie zastępuje organu w czynnościach dowodowych ani w ocenie dopuszczalności ugody.</p> <p>§ 7. Do koncyliatora stosuje się odpowiednio przepisy o tajemnicy skarbowej; koncyliatora dodaje się do katalogu osób obowiązanych do jej zachowania (art. 294 § 1).</p>	<p>Wprowadzenie koncyliatora — osoby posiadającej wiedzę podatkową, dającej rękojmię bezstronności, wyłanianej z listy Centrum Arbitrażu i Mediacji KIDP — urzeczywistnia zapowiedzi projektodawcy, zwiększa szanse na wypracowanie rozwiązania zgodnego z prawem i akceptowalnego dla obu stron oraz równoważy asymetrię pozycji procesowej, nie ograniczając przy tym kompetencji organu (koncyliator wspiera strony, lecz nie rozstrzyga sprawy ani nie zastępuje organu w czynnościach dowodowych). Środowisko doradców podatkowych dysponuje gotowym zapleczem kadrowym i organizacyjnym (CAM KIDP), co umożliwi szybkie uruchomienie mechanizmu. Kluczowe jest objęcie koncyliatora reżimem tajemnicy skarbowej (art. 294 § 1) — bez tego rozwiązanie byłoby wadliwe zarówno praktycznie (brak zaufania stron do procedury), jak i konstytucyjnie (dostęp osoby spoza KAS do danych objętych tajemnicą wymaga wyraźnej podstawy ustawowej).</p>
10	art. 20zzm § 2 (dokumentacja skutków)	Zawarcie ugody podatkowej stanowi podstawę do: 1) zakończenia kontroli [...], przy czym organ umieszcza i pozostawia w aktach adnotację o zawarciu ugody; 2) umorzenia postępowania podatkowego [...].	Proponuje się, aby w miejsce adnotacji o zawarciu ugody pozostawiano w aktach sprawy odpis (kopię) ugody podatkowej, z zachowaniem tajemnicy skarbowej.	Pozostawienie w aktach jedynie adnotacji o zawarciu ugody nie odzwierciedla treści uzgodnień i utrudnia późniejszą weryfikację zakresu, w jakim ugoda zakończyła kontrolę lub postępowanie. Pozostawienie odpisu (kopii) ugody — z zachowaniem tajemnicy

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
				skarbowej — zapewnia czytelne powiązanie skutków ugody z konkretną sprawą, ułatwia kontrolę instancyjną oraz ewentualne postępowanie w przedmiocie wygaśnięcia ugody, a także wzmacnia przejrzystość i pewność obrotu prawnego. Nie zwiększa to istotnie obciążeń, skoro ugoda i tak jest sporządzana i doręczana stronie.
11	art. 20zzm § 5 (skutki ugody)	W zakresie zaległości objętych ugodą nie wszczyna się kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej i nie wydaje się decyzji z art. 21 § 3–4, art. 21a, art. 23 oraz art. 30 § 4.	Proponuje się rozszerzenie katalogu czynności wyłączonych po zawarciu ugody o: postępowanie podatkowe oraz decyzję z art. 21 § 1 pkt 2; dodatkowe zobowiązanie podatkowe (rozdział 6a działu III O.p.) oraz sankcje z art. 58a O.p. i art. 112b i 112c ustawy o VAT.	Aby ugoda rzeczywiście definitywnie kończyła sprawę — co projektodawca deklaruje jako jej istotę — katalog czynności wyłączonych po jej zawarciu musi być kompletny. W obecnym brzmieniu nie obejmuje on postępowania podatkowego ani decyzji z art. 21 § 1 pkt 2, a także dodatkowego zobowiązania podatkowego (rozdz. 6a działu III O.p.) oraz sankcji z art. 58a O.p. i art. 112b–112c ustawy o VAT. Pozostawienie tych instrumentów poza zakresem wyłączenia oznaczałoby, że mimo zawarcia ugody wnioskodawca mógłby zostać ponownie obciążony w innym trybie — co przekreślałoby sens instytucji i podważało zaufanie do niej. Uzupełnienie katalogu zapewnia spójność treści przepisu z zakładanymi w uzasadnieniu skutkami ugody. Zakres wyłączenia należy przy tym skorelować z przyjętym modelem odpowiedzialności osób trzecich (decyzja z art. 21 § 1 pkt 2 nie odnosi się do decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej).

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
12	art. 20zoz § 4 (karencja)	W przypadkach, o których mowa w § 1–3, ponowne złożenie wniosku o zawarcie ugody nie jest dopuszczalne w terminie 3 lat [...], chyba że wygaśnięcie nastąpiło bez winy wnioskodawcy.	Proponuje się skrócenie okresu niedopuszczalności ponownego wniosku z 3 lat do 1 roku oraz zarezerwowanie okresu 3-letniego dla przypadków rażącego naruszenia warunków ugody.	Trzyletni okres niedopuszczalności ponownego wniosku jest nadmiernie restrykcyjny i istotnie obniża atrakcyjność ugody, zwłaszcza dla podmiotów prowadzących bieżącą działalność, dla których trzyletnie wykluczenie z polubownej ścieżki jest dolegliwością niewspółmierną do celu. Okres roczny w pełni zachowuje funkcję dyscyplinującą (zniechęca do nielojalnego korzystania z instytucji), nie zamykając zarazem drogi do ugody na długie lata. Projekt różnicuje już sytuację wnioskodawcy poprzez klauzulę „bez winy wnioskodawcy”, dlatego najsurowszy, trzyletni okres należy zarezerwować dla przypadków rażącego naruszenia warunków ugody — co odpowiada zasadzie proporcjonalności i pozwala odróżnić uchybienia zawinione od wynikających z przejściowych trudności lub okoliczności niezależnych od strony.
13	art. 20zzp / art. 20zzq (wygaśnięcie ugody)	Art. 20zzp § 1: organ może stwierdzić wygaśnięcie ugody; § 2: stosuje się odpowiednio przepisy o wznowieniu (rozdz. 17 dz. IV) [...]. Art. 20zzq: w razie wygaśnięcia ugody przepisów art. 20zzm nie stosuje się ze skutkiem od dnia jej zawarcia.	Proponuje się: (a) nadanie § 1 brzmienia, zgodnie z którym wygaśnięcie ugody następuje w drodze decyzji zawierającej uzasadnienie i pouczenie o odwołaniu, wyłącznie gdy okoliczność stanowiąca jego podstawę miała istotny wpływ na zawarcie ugody lub jej treść, oraz potwierdzenie, że decyzja podlega odwołaniu na zasadach ogólnych; (b) ograniczenie w art. 20zzq skutku wstecznego — co do zasady skutek od dnia wygaśnięcia, a pełny skutek ex tunc wyłącznie w razie nielojalności	Decyzja stwierdzająca wygaśnięcie ugody rozstrzyga o sytuacji prawnej strony — niweczy korzyści wynikające z ugody i przywraca pierwotny stan zobowiązania — i z tego względu powinna podlegać kontroli instancyjnej oraz sądowej. Projekt nie wyłącza w tym zakresie działu IV, a art. 20zozu wprost utrzymuje wobec decyzji o wygaśnięciu kognicję sądów administracyjnych; konieczne jest jednak wyraźne potwierdzenie w art.

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
			wnioskodawcy (zatajenie istotnych okoliczności, fałszywe oświadczenie, posłużenie się nierzetelnym dokumentem).	20zpz, że decyzja zawiera uzasadnienie i pouczenie o odwołaniu oraz że jej podstawą może być wyłącznie okoliczność mająca istotny wpływ na zawarcie ugody lub jej treść. Rozstrzyga to wątpliwości co do dopuszczalności odwołania od tej decyzji oraz jej zgodności z Konstytucją. Odrębnym zagadnieniem jest skutek wygaśnięcia: pełny skutek wsteczny (ex tunc) w każdym przypadku pozostaje w sprzeczności z deklarowaną definitywnością ugody i nadmiernie obciąża stronę, która mogła naruszyć warunki bez własnej winy. Dlatego skutek ex tunc należy zarezerwować dla przypadków nielojalności wnioskodawcy (zatajenie istotnych okoliczności, fałszywe oświadczenie, posłużenie się nierzetelnym dokumentem); w pozostałych sytuacjach skutek powinien następować od dnia wygaśnięcia.
14	art. 20zzu (bieg terminu z art. 165b)	W art. 165b w § 3 po pkt 2 dodaje się pkt 3: „kontrolowany złoży wniosek o zawarcie ugody podatkowej w zakresie objętym kontrolą.” (skutek: wstrzymanie biegu terminu z art. 165b § 1).	Proponuje się, w miejsce dodawania pkt 3 zawieszającego bieg terminu z art. 165b § 1, wprowadzenie reguły, że okres prowadzenia uzgodnień nie wstrzymuje biegu tego terminu (w art. 165b nie dodaje się § 3 pkt 3).	Dodanie w art. 165b § 3 pkt 3 powodowałoby wstrzymanie biegu terminu, w jakim — po zakończeniu kontroli podatkowej — organ może wszcząć postępowanie podatkowe. Termin ten pełni funkcję gwarancyjną: chroni kontrolowanego przed przewlekłym utrzymywaniem stanu niepewności co do jego sytuacji prawnej. Jego zawieszenie na czas uzgodnień wydłużałoby ten stan i przerzucało na podatnika ryzyko czasu trwania procedury

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
				<p>ugodowej, co jest sprzeczne z samym celem ugody, jakim jest szybsze, a nie późniejsze zakończenie sprawy. Wystarczające jest przyjęcie reguły, że okres prowadzenia uzgodnień nie wstrzymuje biegu terminu z art. 165b § 1; ewentualne ryzyko instrumentalnego wykorzystania terminu eliminuje ściśle określony, ramowo zakreślony przebieg postępowania ugodowego oraz przewidziane w nim terminy procesowe.</p>
15	art. 121 § 3 (propozycje dodatkowe)	Brak projektowanej zmiany — propozycje KIDP o charakterze uzupełniającym.	Proponuje się: wprowadzenie art. 121 § 3 ustanawiającego obowiązek poinformowania strony o możliwości zawarcia ugody, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że jej zawarcie jest dopuszczalne;	Wprowadzenie w art. 121 § 3 obowiązku poinformowania strony o możliwości zawarcia ugody — gdy z okoliczności sprawy wynika jej dopuszczalność — stanowi naturalne rozwinięcie zasady zaufania do organów (art. 121 § 1) oraz zasady informowania. Bez takiego obowiązku realny dostęp do instytucji zależałby od wiedzy i inicjatywy podatnika, co pogłębiałoby nierówność stron i ograniczało praktyczne znaczenie ugody.
16	art. 181 § 2 (nowy) (ochrona materiałów ugodowych)	Brak projektowanej zmiany — propozycja KIDP o charakterze uzupełniającym.	Proponuje się dodanie art. 181 § 2 w brzmieniu: „§ 2. Dokumenty przedstawione przez stronę wyłącznie w toku postępowania zmierzającego do zawarcia ugody podatkowej nie stanowią dowodu w postępowaniu podatkowym, chyba że strona przedłoży je ponownie w tym postępowaniu.”	Brak ochrony materiałów ujawnianych wyłącznie na potrzeby ugody jest jednym z najczęściej podnoszonych zarzutów wobec projektu — zarówno w środowisku doradców podatkowych, jak i w publicznej debacie nad projektem. W obecnym kształcie wnioskodawca, który w toku uzgodnień ujawni dokumenty i informacje w celu

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
				<p>wypracowania porozumienia, ponosi ryzyko, że w razie niezawarcia ugody materiały te zostaną wykorzystane przeciwko niemu w kontroli lub postępowaniu podatkowym. Stan ten zniechęca do otwartego dialogu, premiuje postawy zachowawcze i w praktyce podważa funkcję ugody jako instrumentu ADR opartego na zaufaniu. Proponowany art. 181 § 2 — wzorowany na regułach ochrony informacji ujawnianych w mediacji — usuwa tę barierę, stanowiąc, że dokumenty przedstawione wyłącznie na potrzeby ugody nie stanowią dowodu w postępowaniu podatkowym, chyba że strona przedłoży je ponownie. Przepis nie ogranicza możliwości dowodzenia w pozostałym zakresie ani nie utrudnia organowi ustalenia stanu faktycznego na podstawie samodzielnie zgromadzonego materiału.</p>
17	<p>art. 20zzj / art. 20zzu (zaskarżalność odmowy, kontrola sądowa)</p>	<p>Postanowienie o odmowie zawarcia ugody — bez zażalenia (art. 20zzj). Zniesienie kognicji sądów administracyjnych w sprawach ugody, z wyjątkiem decyzji o wygaśnięciu (art. 20zzu).</p>	<p>Proponuje się wprowadzenie kontroli odmowy zawarcia ugody przez: (1) ustanowienie obowiązku zwięzłego uzasadnienia postanowienia o odmowie; (2) dopuszczenie zażalenia na to postanowienie do organu wyższego stopnia; a także rozważenie utrzymania kognicji sądownoadministracyjnej co najmniej w zakresie kontroli przestanek odmowy.</p>	<p>Połączenie uznaniowego charakteru decyzji o zawarciu ugody, niezaskarżalności odmowy oraz zniesienia kognicji sądów tworzy obszar szerokiej uznaniowości pozbawiony kontroli instancyjnej i sądowej. Pozostaje to w sprzeczności z deklarowanym celem przewidywalności oraz równego i nieograniczonego dostępu do ugody i rodzi wątpliwości na tle prawa do sądu; zarzut ten jest podnoszony również w publicznej debacie nad projektem.</p>

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
18	art. 20zzg / art. 20zzf § 3 (atrakcyjność i zakres)	Złożenie wniosku nie wstrzymuje czynności organu; z kręgu wnioskodawców wyłączono podmioty objęte egzekucją lub zabezpieczeniem (art. 20zzg). Przedmiotem realnych negocjacji pozostaje wyłącznie sposób wykonania zaległości (art. 20zzf § 3).	Proponuje się: (1) rozważenie zawieszenia lub ograniczenia czynności egzekucyjnych i zabezpieczających na czas postępowania ugodowego (np. na wniosek strony) oraz złagodzenie przesłanki wykluczającej z art. 20zzg; (2) rozszerzenie przedmiotu uzgodnień zgodnie z uwagą do art. 20zzf § 3, tak aby ugoda mogła rzeczywiście rozstrzygać spór co do istnienia i wysokości zobowiązania, a nie wyłącznie restrukturyzować spłatę.	W obecnym kształcie krąg beneficjentów jest istotnie zawężony, a samo złożenie wniosku nie chroni przed egzekucją, co osłabia zachętę do korzystania z instytucji. Wobec zakazu uzgadniania wysokości zobowiązania realne negocjacje ograniczają się do odroczenia lub rat, przez co ugoda grozi sprowadzeniem do restrukturyzacji spłaty już przesądzonych zaległości zamiast rzeczywistego, wcześniejszego rozwiązywania sporów.
19	Art. 306e § 5 (zaświadczenie o niezaleganiu)	Brak projektowanej zmiany — propozycja KIDP o charakterze uzupełniającym. Obecnie art. 306e § 4 uznaje za niezalegającego wyłącznie podatnika, któremu odroczone lub rozłożono na raty zapłatę zaległości (art. 67a); nie obejmuje on osób wykonujących ugodę podatkową ani realizujących układ zatwierdzony w postępowaniu restrukturyzacyjnym.	Proponuje się rozszerzenie art. 306e § 5 tak, aby za niezalegającego — do upływu właściwych terminów płatności — uznawać również podatnika (płatnika, inkasenta) wykonującego ugodę podatkową oraz realizującego układ zatwierdzony przez sąd. Proponowane brzmienie § 5: „Jeżeli zapłata zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę została odroczone lub rozłożona na raty, objęta ugodą podatkową albo objęta układem przyjętym w postępowaniu restrukturyzacyjnym i zatwierdzonym przez sąd, uznaje się, że podatnik, płatnik lub inkasent, do dnia upływu terminów płatności wynikających odpowiednio z art. 49 § 1, z ugody podatkowej albo z układu, nie posiada zaległości podatkowych.”	Celem zaświadczenia o niezaleganiu jest potwierdzenie, że podatnik rzetelnie reguluje należności — niezależnie od tego, w jakim dopuszczonym przez prawo trybie to czyni. Obecnie art. 306e § 5 obejmuje wyłącznie odroczenie i raty z art. 67a, pomijając dwie równoważne sytuacje: wykonywanie ugody podatkowej (instytucji wprowadzanej niniejszym projektem, czego Ministerstwo nie skorelowało z art. 306e) oraz wykonywanie układu przyjętego w postępowaniu restrukturyzacyjnym i zatwierdzonego przez sąd (ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne). W obu przypadkach należności są spłacane w wiążącym, sankcjonowanym trybie, a mimo to podatnik nie może uzyskać zaświadczenia o niezaleganiu, co realnie utrudnia mu funkcjonowanie w obrocie (m.in. ubieganie się o zamówienia publiczne, finansowanie czy

Lp.	Przepis	Treść przepisu z projektu	Stanowisko KIDP i proponowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie
				<p>dotacje). Brak objęcia układu restrukturyzacyjnego stanowi istniejącą, niczym nieuzasadnioną lukę, którą należy przy tej okazji usunąć; objęcie ugody jest natomiast koniecznym dopełnieniem spójności samego projektu. Rozwiązanie zrównuje sytuację wszystkich podatników wykonujących zaległość w trybie sankcjonowanym przez prawo i nie osłabia ochrony wierzyciela, ponieważ skutek niezalegania trwa wyłącznie do upływu terminów wynikających odpowiednio z decyzji, ugody albo układu. Z uwagi na odesłanie w art. 306e § 7 zmiana oddziałuje również — w sposób pożądaný — na odsetki za zwłokę (art. 53a).</p>